

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges, på baggrund af anbefalinger fra EMRIP, at foretage en datamæssig registrering af den oprindelige befolkning i Grønland "Inuit".

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Begrundelse:

Den internationale organisation FN har sammen med menneskerettighedsorganisationer og andre påpeget vores lands mangel på påkrævede handlinger.

Hvis vi skal imødekomme gældende lov¹ og rettigheder, samt hvis vi skal undgå international forargelse, er vi, som den lovgivende forsamling, nødsaget til at reagere.

Vi har nemlig, til dags dato, ikke en datamæssig optegnelse af det oprindelige folk i Grønland "Inuit". Dette taler imod gældende lov², rettigheder og anbefalinger.

Igennem FN fremsatte Ekspertmekanismen om Oprindelige Folks Rettigheder (EMRIP³) sine konklusioner og anbefalinger, hvor der klart og tydeligt anbefales, at det offentlige bør indsamle og formidle data opdelt ("disaggregated data") efter blandt andet oprindelig folks identitet⁴.

Efter sit besøg i Grønland fremsatte FN's særlige rapportør for Oprindelige folks rettigheder ligeledes anbefaling 93 (d)⁵ om, at man i Grønland burde indsamle disaggregeret data, således det bliver muligt at opdele data efter tilhørsforhold til det oprindelige folk "Inuit".

¹ BKl nr 97 af 09/10/1997

² BKl nr 97 af 09/10/1997

³ Expert Mechanism on the Rights of Indigenous Peoples

⁴ "85. States should collect and disseminate data disaggregated by Indigenous identity, Ethnicity..." - United Nations General Assembly (A/HRC/EMRIP/2023/3)

⁵ "Collect disaggregated data on Inuit people in Denmark and Greenland to inform legislation, policy and programmes in all fields..." - Visit to Denmark and Greenland: report of the Special Rapporteur on the Rights of Indigenous Peoples, José Francisco Calí Tzay (2023), 93 (d).

På baggrund af anbefalingerne har Inuit Circumpolar Council (ICC), herunder forperson Sara Olsvig, ligeledes understreget nødvendigheden af datamæssig optegnelse af det oprindelige folk "Inuit"⁶.

I international og national forstand er det oprindelige folk fra Grønland "Inuit" det eneste oprindelige folk i Kongeriget Danmark⁷.

Ved en vedtagelse af beslutningsforslaget skal Naalakkersuisut implementere en datamæssig registrerings- og disaggregeringsmulighed af det oprindelige folk fra Grønland, "Inuit". Dette skal baseres på allerede gældende lovgivning⁸, som allerede har definitioner om, hvem det oprindelige folk er, samt hvem der har ret til at blive inkluderet. Det er f.eks. beskrevet i den første artikel under den første paragraf i gældende lov (ILO-konvention nr. 169), hvor der blandt andet står følgende:

*"folk i selvstændige lande, der betragtes som tilhørende et oprindeligt folk, på grund af deres nedstamning fra folk, som beboede landet eller en geografisk region, som landet tilhører, på tidspunktet for erobring eller kolonisering..."*⁹

Ved en vedtagelse af beslutningsforslaget skal Naalakkersuisut altså indsamle information om, hvorvidt individer nedstammer fra det oprindelige folk fra Grønland, "Inuit", ligesom det er muligt at disaggregere data efter blandt andet alder, køn og ledighed i det eksisterende offentlige register. Beslutningsforslagets vedtagelse vil deraf blot være en tilføjelse til allerede eksisterende strukturer.

Lad os følge op på loven¹⁰ og anbefalingerne. De pågældende "Inuit" er et oprindeligt folk i Grønland, som ikke skal eller kan assimileres. For at vi kan sikre rettighederne, er det på tide at etablere en systematisk dataindsamling for oprindelige folk "Inuit" i Grønland. Det siger verden. Det siger vores lov¹¹. Det siger institutionerne. Det skylder vi vores befolkning.

En forkastelse af noget så nødvendigt og ønsket vil være en kæmpe overraskelse med et stort forklaringsproblem, som kan skabe international forargelse.

⁶ "For Inuit, the right to data, including data collection and disaggregation, is a necessary condition for equity, justice, and self-determined development" - ICC calls for Inuit data sovereignty and protection of traditional economies at UN expert mechanism (21. juli 2025)

⁷ "I Danmark findes der kun et indfødt folk i konvention nr. 169's betydning. Det drejer sig om den oprindelige befolkning i Grønland eller Inuit." (BKI nr 97 af 09/10/1997)

⁸ BKI nr 97 af 09/10/1997

⁹ Bekendtgørelse af ILO-konvention nr. 169 af 28. juni 1989 vedrørende oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater (BKI nr 97 af 09/10/1997), Artikel 1, § 1, stk. b)

¹⁰ BKI nr 97 af 09/10/1997

¹¹ BKI nr 97 af 09/10/1997

Lad os sikre vores gældende rettigheder. Tak.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

En vedtagelse af beslutningsforslaget kan forventes at have omkostninger op til 1 årsværk af en AC-fuldmægtig sammenlignet tidligere forslag (EM2022/92). Hertil kan der løbende forventes en mindre væsentlig forhøjelse af eksisterende administrationsudgifter med henblik på at holde et opdateret dataregister.

Der kan derudover forventes administrative udgifter forbundet med eventuelle nødvendige implementeringstiltag og registreringsordning. Et forhenværende vedtaget forslag, f.eks. til indførsel af et nationalt ID-kort (EM2017/61) blev vurderet til at belaste det offentlige med ½ årsværk af en AC-fuldmægtig i forberedelsesfasen, som sammenligneligt kan medregnes i omkostningerne, da en større del af den grønlandske befolkning umiddelbart er inkluderet.

Samlet vil det svare til 1,5 til 2 årsværk samlet i økonomiske og administrative konsekvenser for det offentligt, svarende til 750.000-1.000.000 kr.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ved en vedtagelse af selve beslutningsforslaget, vil der ikke være direkte økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

En vedtagelse af selve beslutningsforslaget vil ikke indebære direkte konkrete økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne. En implementering af forslaget kan muligvis indebære et administrativt engangsregistrering for de berørte borgere, som er en del af det oprindelige folk fra Grønland, "inuit". Dette anses ikke som en væsentlig administrativ konsekvens.